

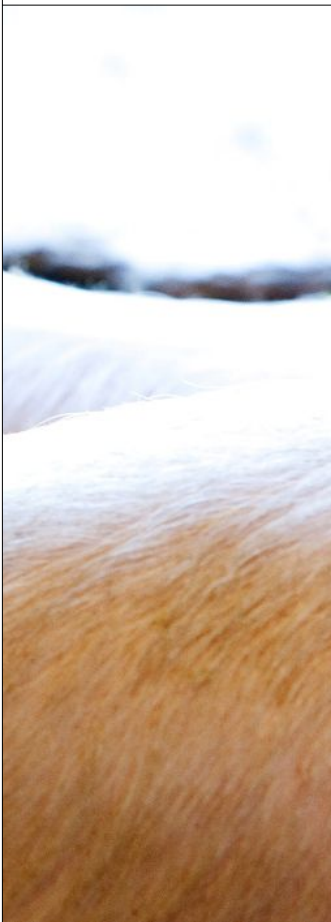
Tida overmoden for lovendring

ONSDAG 1. JULI 2020 29

DEBATT

som er helserelevante.

sommer

ved å gi et innblikk i norske griseffjøser, skriver Foto: Gorm Kallestad/NTB scanpix

opprettholde produksjonen i grøntnæringa.

Når en har et system som er rigget for å klø husdyrbonden på ryggen, og et storting som blindt godtar politikken, er ikke det så rart.

Om vi skal få bukt med klima- og naturkrisen, og samtidig bedre både folkehelsen og situasjonen for dyrene, er vi nødt til å redusere produksjonen og forbruket av kjøtt.

Vi trenger en ambisiøs, tverrsektoriell og tydelig landbrukspolitikk for mer enn bare husdyrproducentene. Stortinget ba i mars regjeringen om å gjennomføre tiltak som «stimulerer til økt norsk plantebasert matproduksjon og selvforsyning i inneværende år». Det er en spe start.

En måte vi som forbrukere kan «stimulere» på er å legge grønt på grillen i år.

Private aktører hindrer ikke smittevern

DEBATT

TORBjørn FURULUND

Bransjedirektør i NHO Service og Handel

Det er med undring vi leser Lars West Johnsen sin kommentar i Dagsavisen (4.6) om Sverige og koronasituasjonen. «Derfor er det ikke rart at mange nå peker på den privatiserte eldreomsorgen som en vesentlig faktor i Sveriges nedslag», konkluderer Johnsen.

Verken smittespredning eller smittevern er betinget av eierskap. Den er betinget av ledelse, personell og litt flaks. Johnsen viser til påstander fremsatt av organisa-

sjonen For Velferdsstaten, som mener kommersielle aktører har lavere personaltetthet, lavere lønn og lavere fagdekning i Sverige.

Private står for rundt 20 prosent av den offentlige finansierte og lovpålagte omsorgen i Sverige. Når det gjelder Stockholm som Johnsen kommenterer, har Barbro Karlsson i Åldreförvaltningen, som har ansvaret for eldreomsorgen i Stockholm, tvert imot nylig avvist i et intervju at det høye innslaget av private har noe å si. Karlsson uttaler at de ikke har sett noen forskjell mellom offentlige og private og at dette ikke er noen problemstilling. Karlsson henviser i intervjuet til en intern oversikt fra Stockholms stad fra 5. mai som viser marginale forskjeller mellom smitte på syke-

hjem drevet av kommunen versus private.

Karlsson sier også at private kommer bedre ut enn offentlige i årlige kvalitetsmålinger, og at private i snitt har noe lavere andel midlertidige ansatte og et høyere utdannelsesnivå. Sveriges nyheter viste også nylig en oversikt som viste at dødeligheten er noe lavere på private enn kommunale sykehjem.

Vi er imidlertid ikke opptatt av en konkurranse om dødelighet versus eierskap. Mens nasjonalstatene håndterer en verdensomfattende pandemi med over 350.000 døde så langt, finner vi det trist at hovedfokus settes på en marginal gruppe private aktører i eldreomsorgen.

Tida overmoden for lovendring

DEBATT

INGRID STENSTADVOLD ROSS

Generalsekretær i Kreftforeningen

KARITA BEKKEMELLEM

Administrerende direktør LMI (Legemiddelindustrien)

FREDRIK SCHJESVOLD

Leder for Oslo myelomatose-senter og forsker ved Universitet i Oslo

TERJE ROOTWELT

Klinikkleder Barne- og ungdomsklinikken ved Oslo universitetssykehus og professor ved Universitetet i Oslo

Blinde får synet tilbake. Ubevegelige, muskelsyke barn setter seg opp. Kreftsyke som ikke lenger har nytte av tradisjonell behandling, blir friske.

Science fiction? Nei, genterapi – det raskt voksende forskningsfeltet som de siste årene har endret moderne medisin.

Deltakelse i kliniske studier med genterapi har allerede reddet en lang rekke pasienter. I 2018 var gleden stor da 20 norske pasienter med beinmargskreft fikk plass i en prestisjefyllt internasjonal klinisk studie. Med banebrytende genterapi skulle immuncellene «programmeres» til å drepe kreften som herjet i kroppen.

Men fordi den norske prosessen for å godkjenne slike studier er så treig og tungrodd vurderte det internasjonale legemiddelfirmaet etter hvert å flytte forsøket fra til et annet land.

En hovedgrunn til at studien holdt på å glippe, var at legemiddelet måtte godkjennes etter samme bestemmelser som genmodifiserte planter, dyr og mikroorganismer (GMO). Politikerne har nemlig bestemt at idet pasientene forlater sykehuset, skal de livreddende cellene i blodet deres betraktes som GMO satt ut i miljøet.

Det absurde ved den beslutningen er at disse cellene ikke kan overleve utenfor kroppen. Det eneste miljøet de er satt ut i, er dermed pasienten selv. Heldigvis tok myndighetene til slutt til fornuft og gjorde et unntak fra regelverket for den konkrete studien, så Norge fikk beholde den. Studier som dette redder liv og gir norske forskere uvurderlig kunnskap.

Tida er nå inne for å forenkle regelverket. Vi forventer at politikerne bruker fornuften når de nå skal utforme nye bestemmelser om GMO-legemidler i genteknologiloven. Hvis ikke risikerer vi at Norge ikke får slike lovende studier i det hele tatt.

Til syvende og sist handler dette om norske pasienters tilgang til potensielt livreddende medisin.

Et spørsmål til Jon Helgheim

DEBATT

LIV HOLMEN

Hei, Jon Helgheim, jeg har et spørsmål til deg som jeg gjerne vil ha svar på.

Sist jeg så deg på TV var du debattant i Dagsnytt 18, hvor du var svært opprørt over demonstrasjonen som hadde funnet sted i forbindelse med «I can't breathe» Uten at jeg faktisk telte antall ganger, gjentok du med jevne mellomrom «det er en hån mot alle dem som har ofret alt» og da siktet du naturligvis til alle dem som deltok i demonstrasjonen og på den måten kanskje bidro til spredning av corona-smitte.

Jeg er enig med deg at det muligens ikke var det lureste man valgte å

gjøre, samtidig var og er det en viktig sak å kjempe for, noe du vel er enig i?

Men så lur jeg på en ting, i den senere tid har vi sett bilder fra overfylt badestrender, hvor folk sitter tett i tett, uten munnbind, (noe mange av demonstrantene brukte) vi ser overfylte busser med svette mennesker som skal fram til tross for at vektere prøver å hindre nettopp det. Deres eneste agenda er, så vidt jeg kan forstå å komme til og fra badeplassen.

For ikke å snakke om de siste helgene hvor politiet har hatt mer enn nok å gjøre med å stoppe slagsmål og hindre store ansamlinger av folk som ubekymret fester i gater, på restauranter og i privatboliger.

I og med at du var så opprørt på Dagsnytt 18, hadde jeg nesten forventet å se et leserinnlegg fra deg, hvor du fordømmer alle disse som er

«et svik mot dem som har ofret alt.» For dette må jo virkelig opprøre deg? Det opprører i allefall meg veldig.

Jeg synes det er viktig at du også ytrer deg om dette. Og om jeg skal si en ting til angående Dagsnytt 18 debatten, fant jeg det merkelig at du kommenterer «jeg forstår ikke hva hun sier» henvendt til programleder, når hun du ikke forsto, Iselin Shumba, satt rett ovenfor deg. Litt uforståelig det også, synes jeg...

Da Dagsavisen

Dagsavisen retter

I gårsdagens avis ble Betsy Thangstad oppgitt som forfatter av innlegget «Høyre tynner menneskerettighetene». Riktig forfatter skal være Ann-Magrit Austenå, generalsekretær i NOAS.